

må antages, at det i praksis hyppigt vil blive tilfældet, at besigtigelse og ekspropriation foretages samtidig under eet møde på en årlig tjenesterejse i Grønland, og at ekspropriationsbemyndigelse vil foreligge før besigtigelsen. En sådan fremgangsmåde kendes også ved mindre ekspropriationer i Danmark. På den anden side kan det tænkes, at mere omfattende og vanskelige projekter i Grønland må behandles over flere møder, således at man vil vælge at følge lovens principielle treleddede behandling. Med den valgte formulering, der følger den danske lov, skulle begge muligheder stå åbne.

Udkastet udelader sådanne bestemmelser i den danske lov, som henviser til forhold i Danmark, der ikke genfindes i Grønland. Således er der i Grønland ingen matrikel, og man har ikke landinspektører.

Udkastet er en del mere kortfattet end loven af 1964. Dette er i overensstemmelse med bestræbelserne for at forenkle de specielle grønlandske love mest muligt, og der kan således ikke af udeladelse af bestemmelser, der findes i 1964-loven, drages slutninger om, at der er taget afstand fra disse bestemmelser.

Der er den afgørende praktiske forskel mellem ekspropriationsbehovet i Grønland og Danmark, at den væsentligste del af de grønlandske grundarealer ikke er undergivet nogens særlige ret, mens grundafståelse er det praktisk mest betydningsfulde ekspropriationsobjekt i Danmark.

Til § 1.

I denne bestemmelse er samlet en række typiske ekspropriationsformål. Fortrinsvis varetages de nævnte formål af statslige eller kommunale organer, men i et vist omfang dog også af private eller koncessionerede virksomheder. Når man har valgt at foreslå en specifikation af ekspropriationsformålene fremfor at give en generel hjemmel til ekspropriation til samme formål som i Danmark, beror det for det første på, at man har ønsket tilvejebragt klar hjemmel til ekspropriation på et område, hvor forholdene i Danmark er mere uafklarede. Det drejer sig om ekspropriation til blandt andet boligformål. For det andet skyldes det, at de danske ekspropriationsbestemmelser ofte er indbygget i en lovgivning, som i øvrigt ikke skal gælde for Grønland, og de kan derfor være vanskelige at anvende og afgrænse i praksis.

De formål, der opregnes under numrene 7-12, vil hyppigt motivere iværksættelse af ekspropriation, selv om noget konkret „anlæg“ ikke tilgodeses. De under numrene 7-9 nævnte formål vil således typisk udkræve erhvervelse af servitutrettigheder ved ekspropriation, uden at disse har sigte

på at tjene et bestemt anlæg. De under numrene 10 og 11 nævnte formål vil typisk motivere erhvervelse af ejendomsret i det øjemed at tilintegre bygninger m. v.

Det har været overvejet, om der blandt formålene burde angives anlæg for Den kgl. grønlandske Handel (KGH) og entreprenørpladser med boliger til arbejdskraften til brug for Grønlands tekniske Organisations (GTO) virke. De af disse statslige organer varetagne opgaver konkurrerer til en vis grad med tilsvarende private foretagender, men de udgør samtidig en garanti over for befolkningen for, at visse samfundsmæssigt vigtige funktioner udføres, også selvom de ikke er rentable og økonomisk tiltrækkende for private virksomheder. Da der imidlertid ikke hidtil har vist sig trang til af få tilvejebragt hjemmel til ekspropriation, og da det synes svært at afgrænse området for ekspropriation efter de formål, der varetages, uden hensyn til om det er til en privat virksomhed eller til KGH eller GTO, har man foretrukket at undlade at give bestemmelser om ekspropriation til den del af KGH's og GTO's virksomhed, der ikke er omfattet af paragrafens andre punkter.

I denne forbindelse bemærkes, at den under de enkelte numre givne hjemmel til ekspropriation til anlæg og indretninger skal forstås på samme måde som hjemmelen i lov nr. 96 af 31 marts 1965, § 1, der i andet stykke nærmere præciserer hvad ekspropriationen kan omfatte. Herefter vil f. eks. en ekspropriation til havneanlæg kunne omfatte alle anlæg, der typisk placeres inden for havneområdet, således pakhuse, værksteder, oplagspladser og anlæg der er nødvendige til bevaring og oparbejdning af fangstprodukter, der indbringes til havnen, og som ikke hensigtsmæssigt kan henvises til fjernere beliggende anlæg. Der kan eksproprieres til anlæg m. m. og til andre nødvendige foranstaltninger til de angivne formåls fremme, som f. eks. til højdeservitutter til sikring af udsyn som er nødvendig til luftfartens betryggelse. Det har været overvejet, om en udtalelse fra kommunalbestyrelsen bør indhentes i alle tilfælde, uanset ekspropriationsformålet og uanset hvem der er anlægsmyndighed. Hvor kommunen er anlægsmyndighed, har et krav om høring ingen selvstændig betydning, og i alle tilfælde sikres varetagelsen af de lokale interesser gennem bestemmelsen i § 4 om, at kommunalbestyrelsen udpeger 2 delegerede til ekspropriationskommissionen.

Efter den for det øvrige land gældende lovgivning kan der iværksættes ekspropriation til fyldestgørelse af lignende formål som nævnt i § 1, men da bestemmelserne for Grønland samles i en lov, har man tilstræbt en ensartet og sammentrængt ud-